

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЦЕНА ЗА НЕДЕЉНО ЈЕДАНКУТ НА ТАБАКУ
 Цена за Србију:
 НА ГОДИНУ 6 дин.
 ЗА ПОЛА ГОДИНЕ 3 дин.
 ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ 9 дин.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА
 ЈЕ У ЗДАЊУ
 ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од вреге
 Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
 РУКОПИСИ НЕ ЗРАЂАЈУ СЕ.
 Наплаћена писма не примају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Београд 11. Марта 1889

Приликом бакљаде која је приређена на дан 5. Марта о. г. Његовоме Величанству Краљу Александру I. а у славу ступања му на престо, поздравио је од стране преставништва и грађанства престонице, председник општине г. Живко Карабиберовић Његово Величанство Краља АлександраПрвог оваком беседом:

ДИЧНИ КРАЉУ И ГОСПОДАРУ! Узданицо васцелог народа српског!

Грађанству српске престонице постало је омиљено предање, да топло саучествује у свим, и веселим и тужним, данима Твога дома, који су увек весели или тужни дани за цео српски народ. Од како се својим заслугама за слободу и напредак српске државе заблистала на српском небу звезда Обреновића, Београд није никада ту звезду претходницу из вида изгубио; ни један облак није никада могао помести Београђане, те да не виде место где им та звезда сија. Од кобних дана, кад се у сред најцрње ноћи почела помањати на Засавици и Зобрежју, па кроз све ведре и мрачне дане, кроз које је та звезда провела српски народ, Београд је с вером и љубављу ишао њеном славном стазом, радостан кад се у српској срећи блистала, тужан кад год јој је магла зраке обрвала.

Верно својој прошлости, ево и данас грађанство српске престонице долази, да поздрави нови сјај, којим се 22 фебруара ове године светлост појачала звезди Обреновића.

Нас не доводи овде, Господару, ни страх од каква самовласна насиља, ни пожуде себичњачких смерова, ни ниске навике удворичких обичаја; нас доводи овде једино љубав и оданост, које је 22. фебруар тим већма разбухтао, што је сада с Тобом, Господару, засела на српски престо српска нада, а лена нада увек јаче говори срцу, него ма какве успомене и хладна мудрост.

Господару! Одлука Твога узвишеног Родитеља, Његова Величанства Краља Милана I. удвојила је значај већ знаменитог дана 22. фебруара. Није наше да испитујемо разлоге и побуде тој замашној одлуци.

Ми ју с поштовањем и дивљењем прихватamo; ми се заверavamo, да ћемо тежње и смерове те велике одлуке стално и снажно потпомагати, колико год буде до нас стало, јер само задахнути извесношћу, да је ту одлуку промерио и извршио њежан отац, ватрен Србин, велики Краљ, мудар државник.

Мудрост је уступила место нади на српском престолу. — Та је сјајна нада, која је у Теби представљена, Господару, обузела сва српска срца; по Српству се оре веселе песме; сваког је Србина та нада оснажила и охрабрила, да речју и делом, умом и десницом, радом и жртвовањем, што више принесе на постигнуће српске среће и величине; на остварење свега онога, што нам поуздано обриче српска узданица на српском престолу. И та српска нада, којој си ти знамење, Господару, није магловита машта, којој основе нема; на против, њој ништа недостаје што је потребно, па да постане потпуна стварност, славно дело. Ништа недостаје нади, која је избила из лозе усађене у срцу српског народа; ништа недостаје нади, која ниче на стаблу укорењеном у плодном земљишту сопствених заслуга и народне љубави; ништа недостаје нади, чији је пупољак први Краљ у обновљеној српској Краљевини залио најмудријим саветом, што је икад буди који краљ изрекао. А да неће недостајати љубави и оданости народне, које су потребне за остварење српске наде, томе је доказ не само српска прошлост, него и одушевљен одзив, којим те дочекује, Господару, цео твој народ; а доказ смо и ми овде, грађани српске престонице, који ти се свечано заричемо, да ћеш нас увек сложне и одлучне наћи на путу српског напретка и српских идеала.

Пре пет стотина година, Господару, очајање узалудног јунаштва у српској је крви српску круну изгубило. Ове године, о петстотинитом Видовдану, српска узданица у теби оличена, Господару, опет у вис издиже српску круну, и над њом се блиста звезда Обреновића.

На том путу српске славе, на путу Обреновића, сви смо с Тобом, и уза Те ћемо увек бити, Господару, те усклицима српског народа придружимо и наш:

Живео наш дични Краљ Александер I.
 Живео српски народ!

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Његово Величанство Краљ Милан Први, благоизволело је на овај поздрав представништва у име Свога малољетна сина одговорити од прилике овако :

„Кад сам у више оваквих прилика узимао реч, да Својим драгим и оданим Београђанима изразим Своју особиту захвалност на верности и оданости према дому Обреновића, Ја сам то чинио као Краљ Србије и као вођа народа Српског У овој прилици узимам реч, да у име мога сина и по Његовој заповести, будем тумач Његове захвалности. Као њежан отац и као ватрен Србин, Ја ћу гледати да Свога Сина васпитавам у духу српском, у духу патриотском, те да доцније, кад буде пунолетан, и дође на Престо Србије, може примити тешку и часну дужност. Његово Величанство Краљ Александар I. је увек имао прилике да види, како грађани српске престонице дају јасна доказа о својој верности и оданости према дому Обреновића. Његово Величанство је из малена навикнуто, да љуби Свој народ у опште, а Своје Београђане на по се, јер је у њиној околини одрасло. Његово Величанство је још младо, те вам не може исказати своје осећаје, што Ја, као отац Његов, сад чиним. Ви, Београђани, имате још понајвише да га љубите, јер је Краљ Александар I. једини из породице Обреновића *Београдско Дете*.

Кад сам се Ја пре краткога времена одрекао престола од Своје воље, видео сам, да сте ви то примили са изразима дивљења и поштовања. Обрадовало ме је кад сам видео, да су сви ваши политички људи схватили положај, и према приликама удешавали своје односе. Кад вам сад говорим, Ја вам говорим не као Краљ Србије, не као вођа народа, не као ватрен Србин, који у пуној мери може изразити своје дубоко убеђење и наду, да ћете ви бити свагда верни и одани своме Краљу Александру I. Дозволите ми да вам још нешто кажем. Ја вас молим, Ја вас преклињем, да помажете Намесништво Краљевског достојанства сад, а доцније и Краља Александра у њиховим пословима, и да будете прожмани оном љубављу, коју Краљ Александар треба да очекује од Својих Београђана. Ако сте веровали у срећну звезду Обреновића; ако сте веровали у љубав и патриотизам Краља Милана, то ћете умети увек стојати на бранику части и славе дома Обреновића.

Још једанпут вам топло и искрено захваљујем, Београђани, у име сина Мога. Придружујући Његов глас моме, Ја кличем из дубине душе:

Живео народ Српски!

Живели Београђани!

После бакљаде представништво је предало Његовом Величанству Краљу Александру Првом оваку споменицу :

СВОЈЕМУ КРАЉУ

АЛЕКСАНДРУ I.

приликом Његова ступања на Престо
које су

22. Фебруара 1889 године
добровољном одлуком

Првога Краља обновљене српске Краљевине

МИЛАНА I.

љубав оца, родољубље Србина,
самопрегоревање Краља, мудрост државника,
ускорили.

Грађанство српске престонице

подноси смерне знаке

непоколебљиве љубави и оданости

младом огранку, дичне лозе

коју је

захвалност предака уздигла,

љубав савременика одгајила,

а сама је себи

оданост потомака овековечила,

кад је на српском Престолу,

рука Првога Краља

неизгладно знамење урезала :

Пристујан само истини

Непристујан ласкавцима

Одавде се влада како народ жели.

У престоници српској Београду 5 Марта 1889
године АБр. 116.

(долазе потписи целог представништва).

РЕДОВНИ САСТАНАК

одбора општине београдске

(по стенографским белешкама)

држан 2 Марта 1889 год. у Београду

почетак у 5 часова по подне

Присустовали :

Председник општине: г. Ж. Карабиберовић, члан суда
г. Јанаћ М. Јанковић, чланови одбора г. г. Светозар Кара-
пешкић, Миливоје Јосимовић, Ђорђе Николић, Н. Л. Мили-
шић, Н. Х. Поповић. Ж. Бугарчић. А. Кнежевић, Милош
Дамњановић, К. Петровић, Др. М. Т. Леко. Милован Р. Мар-
ринковић. М. Миловановић, Вид. Виторовић, М. Обрнежевић
П. Д. Видаковић, Св. Милојевић, М. Велизарић, Св. Боторић
Рад. Драговић, Гргур Миленковић К. Д. Главинић, Гл. Јо-
сиповић Н. П. Михајловић, Н. Вуловић, Мил. Ж. Марин-
ковић, М. Д. Јанковић, М. Банковић Н. Д. Кики, и
Илић.

Садржај одборне радње :

- 1 Интервелацја о Вучку Стојановићу контролору због злоупотреба;
- 2) Питање о направи кадрме у дрварској улици;
- 3) Оправка насипа од железнице до Саве;
- 4) Прослава ступања на Престо Њ. В. Краља, Александра, I.
- 5) Лицитацја баре Венеције;
- 6) Лицитацја за употребу извезеног љубрета;
- 7) Избор комисије за утврђење варошких грађевинских граница.

Председник Молим вас господо. Састанак је отворен. Изволте чути протокол последњег састанка. (Секретар чита).

Има ли ко шта да примети на протокол?

Никола Х. Поповић. Ја видим овде се чита протокол последње седнице и тражи се да се исти усвоји. Међу тим, ја не знам да ли су сва она госнода овде, која су тај протокол решавали или нису. Ако су овде, може се примити, а ако нису онда нек остане док они не дођу те да они исти одобре.

Председник. Има овде доста госноде одборника, који су били присутни па они ако имају шта да примете, добро, а ако немају они усвајају. Сви не морају бити.

К. Главинић. Кад сам прошлог састанка предлагао личности за комисију односно реона београдског, ја сам казао, да ту буде и један општински нижињер. То у прочитаноме записнику није записано, а у стенографским белешкама стоји да је одбор усвојио тај предлог. Молим нека се то у овоме записнику поправи.

Председник. То се разуме да ће бити и општински нижињер. Као орган плаћене општинске службе није увршћен међу чланове, али је наредбом мојом, сходно предлогу, одмах придодат комисији.

Свет. Карапешкић. Ја би молио, кад је већ овде и г Никола Х Поповић да и он уђе у комисију одређену за проучење питања о регулацији баре венеције, и извињању заузетог општинског земљишта од стране приватних; јер је њему познато као искусном човеку цело стање ствари, а међутим г. Пера Видаковић оптерећен је другим послом, може који пут и недоћи.

Председник. Усвајали се протокол? (Усваја) Сад можемо одмах решити, ако желите, да се дода још један члан комисији.

Св. Карапешкић И то г Никола Х Поповић.

Свет. Боторић. Верујте господо, што год је више чланова у комисији то се све теже раде послови. Ако има осам чланова, онда дође четворица па чекају на петог и тако се дангуби. Боље је да остане одређени број, а комисија је овлашћена да може сама позвати још кога у помоћ, па ако јој треба нека позове, а надам се да ће јој се свакад одазвати.

Свет. Карапешкић. Не долазе сви, па за то је нужно да буде већи број.

Свет. Боторић. Ко је тај што не долази. Још ни смо ни почели рад, а ви већ кажете, да не долазе сви.

Пера Видаковић. Ја морам да исправим говор г. Карапешкића. Он каже да г. Видаковић може бити неће долазити. Ја сам господо најревноснији у пословима комисијским и редовно долазим. По томе г. Карапешкић нема право што баш за ме мисли да нећу увек долазити — и ако сам оптерећен и другим комисијама. Ја одбијам од себе оно што је неумесно рекао.

К. Главинић. За што око тога да се води дебата? Узмите још једног па свршен посао.

Председник. Ја мислим да можемо усвојити предлог Карапешкића, да се узме још један и то г. Никола Х Поповић, јер и он је правник а тамо у комисији има само један правник, па кад један осуствује биће други.

Прима ли одбор? (Прима)

Свет. Боторић. Петог Јануара ове године кад је била одборска седница после закључене седнице остао сам ја и г. Марковић и вама г. председниче саопштио о једном контролору и његовим злоупотребама у колико смо могли сазнати. Ви сте нам казали, да сте и ви о његовој једној крупно злоупотреби од грађана сазнали. Ми смо тражили, да се тај

човек одмах уклони с тога места, гди је тако велики приход, или да се одпусти ако доиста стоји оно што су грађани доставили, или на послетку да се намести на друго место, гди не може да краде. Тада сте ви обећали да ћете то учинити најдаље до 15 Јануара.

То обећање нисте испунили, јер тај контролор стеји и сада на истом месту и рукује са приходима, па сте му шта више дали још веће поверење јер наплаћује аренду на пијаци од продаваца.

Председник. Општински суд је господо поднео буџет. Буџетом ће се то питање расправити и данашњи ће контролор скоро сви отпасти. Ја ћу вам и овде казати, да је овога месеца приход мањи са 4900 и неколико динара, него што је лањске године у јануару месецу изнео био. Због тога ја држим, да су садањи наши контролори лабави у вршењу своје дужности, а може бити да чине и злоупотребе. Ја истина немам доказа за то, али нешто мора бити. Ја сам се решио да, чим се буџет одобрим, да отпустим све те контролоре, па после у договору да наредимо шта да се чини. Моје је мишљење да поставимо једног главног контролора, који ће бележити све што који на пијаци купи и који ће над свима контролу водити.

Свет. Боторић. Г. председниче, када се буџет за једну годину склопи и одреди плата, ипак извесна личност која ту плату ужива не мора остати цеду годину на томе месту, него се може отпустити и другом поштеном човеку дати.

Како смо ми овде одборници, већ је година дана. Ми смо непрестано хватали злоупотребе и вама достављали, па ипак ништа, већ и даље сваки од њих ради на своју страну како хоће. Ми смо и у нашем извештају казали, да према оваквим злоупотребама над приходима општинским, пада одговорност и на сам Суд с тога, што не врши посао, као што треба, али тај наш глас остао је „глас вапијућег у пустињи“. После тога ја сам вам са још једним одборником казао: „овај човек краде, треба да се отпусти“, а ви га још држите, док се буџет не реши. Чим се ко ухвати да краде, одмах га треба отпустити.

Председник. То је баш главно: „чим се у крађи ухвати“ — а кад се само сумња, онда још није ухваћен. Ја треба првом да имам доказа, па да могу кога назвати лоповом.

Свет. Боторић. Изгледа као да ви само са одбором разговарате, али после ништа не радите. Што г. Карапешкић рече да г. Видаковић неће можда долазити у ону комисију врло чудновато изгледа, јер и сам сам записује у комисији за злоупотребе контролора, па шта је било: ми смо учинили предлоге да се помогнемо, па ипак ништа.

Председник. Ви овде представљате господи новим одборницима, као да контролори прикупљају приход. То не стоји. Контролор само хватају кријумчаре, а приход се овде у Суду прикупља. Немојте тако претстављати ствар. То изгледа као да ви хоћете мене да оптужујете. Ја то не дам, кад тако није. Што се тиче правила, ево нашег друга, ја сам га молио да начини правила. О вашим жељама, ја сам у буџету водио рачун. Ја сам предложио једног контролора који ће водити надзор над осталим. Биће 6 контролора и један надконтролор. А ако ви нађете, да треба и један кмет да врши надзор, онда је то друга ствар.

Светозар Милојевић. Кад је била реч о тим контролорима у седници одборској, онда је изречно у одбору решено, чим се и најмања сумња породи код тих контролора онда одмах да се отпуштају. Г. председник, услед интерпелације, изгледа као да признаје да је било сумње.

Председник: Било је) Кад је било, онда сте требали одмах да га отпустите, а не да му дајете другу службу која има сазе са приходима општинским.

Г. председниче, има поштених људи, који ће ту службу за оно мало плате поштено вршити! Са овога гледишта ја савршено одобравам интерпелацију г. одборника.

Председник: Треба да знате господо у чему је та ствар.

За Божић обично се пријављују касаци да кољу прасце и свиње. Они траже дозволу, да могу заклати и више ако се потреба појави, и онда тај контролор који маршира, има да контролише и тај вишак, да би и на њ такса била наплаћена. Тај посао, природно, мора да се повери истоме лицу.

Сад ја сам савршавао приход лањски са овогодишњим, па сам приметно, да је приход мањи, и због тога ми је пала сумња, али доказа о злоупотреби немам никаквих, нити имам доказа да је он крао.

Марко Велизарић: Али ми смо ухватили и вама доставили. Мене је г. Боторић једном позвао на пијаци и показао једног контролора који је дао листу, а није узео паре.

Председник: Тај је одпуштен.

Свет. Боторић: Повика је у вароши непрестано, да овни контролори раде непоштено. Ми смо у извештају нашем све казали и одбор је решио, да се сваки отпусти на кога падне сумња. Ја сам једном показао г. Х. Јанићу извесне неправилности, а он ми просто одговорио: „шта могу ја кад су ти контролори напредњаци, па излазе у 9 сахата и неће да контролишу“.

Никола Х. Поповић: Ја видим да је ствар односно ове интерпелације испријана. Међу тим, ја налазим да цела ствар пати што нема правилног распореда у радњи о ватању тих кријумчара. За то би требало да су правила на среду, па да знамо шта смо у стању чинити.

Председник: Ја сам признајем, да међу овим свима контролорима који су данас, једва и свега двојицу што могу пропоручити да остану. Плата је господо 60 динара. Они се жаде да је то мало. Ја сам сада у буџету учинио распоред на три класе: 90—75 и 60 динара. Остаје им процент на име награде. То је сад предлог по новоме буџету, за ову годину. Тај је буџет на несрећу моју остао тако дуго нерешен и ако је врло нуждан. Сад, ако хоћете да останемо без контролора онда да отпустимо, па да узмемо за 15 дана друге и опет да терамо.

Свет. Милојевић: Чим се у кога посумња одма га треба отпустити.

Председник: Кад нема стварних доказа, мислим да је много умесније да причекамо који дан док се буџет не одобри, па ћемо онда лако регулисати питање о контролорима и несавесне отпустити.

Свет. Боторић: Како сте пре неколико дана могли отпустити једног контрола.

Председник: Мени је достављено да син тога контролора служи код једног касалина, који највише кријумчари и Суд је предложио да се отпусти, па смо га и отпустили.

Петра Видаковић: Господо! Сво зло лежи у општинском закону. Кад дође време да се прави закон општински, онда треба настати да у закон уђе право одбору општинском да поставља персонал и остало часништво, а не управна судска седница.

Ми смо овде један пут и решили да се отпусти један општински чиновник, па опет није отпуштен.

Сад је бадава да говоримо.

Ја сам био у комисији кад се извијала кривица једног чиновника, па опет није ништа учињено. Треба гледати да у

будуће дође закон, по коме ће одбор бирати не само чиновнике него чак и служитеље општинске.

Никола Милишић: У колико сам могао разумети г. председника, видим да се доиста показао мањак овога месеца према упоређењу са лањском годином. То је вероватно по како ћемо радити да се томе злу стане на пут, те да се даље не шири. До кога је та кривица? То ви као стари одборници добро знате. По вароши се разни гласови проносе о тим злоупотребама. Али има узрока у неколико и до самих уређења. Н. прим. један контролор кад ухвати кога и јави га суду. Одпочне се спор. Адвокат општински од сваке таке парнице добије 6 динара, а парница опет траје две године и тако томе контролору на део нема шта да припадне и онда он због тога и вели: куд ћу ја да чекам за свој део две године? боље је да примим сад одмах 2 дин. од кога и да га пропустим, него да га хватам и власти јављам.

Да не би овако што даље бивало, нужно је да се нареди да контролору припадне све оно што се ухвати, а плата да буде много мања, па ћете онда видети како ће он све кријумчаре хватати. Другче не може се избећи лоповлук па ма ви тамо метули свеца за контролора.

Председник: По што ја видим да већина одборника хоће да се сви контролори отпусте, ја вам дајем моју реч да до 15 овог месеца неће бити у служби ни један, па био буџет свршен или не. Двојицу ћу само догле да задржим, за које мислим да су у своме послу тачни, а остали контролори ни су у реду ни у своме послу, јер да такви нису другачије би било. Ја мислим да се они погађају са људма, бар тако ми је достављено. Каже се да узимају од људи по 2—3 динара па онда пропустају, но то се не доказује. Нпр. један ми је причао, да му је један контролор тражио у зајам 7 динара, па кад му ције дао, он је онда набебно да коље без таксе. За ово ја немам доказа па за то и не могу да га осудим, јер може и противно бити.

Петра Видаковић: Ја би молио, да оног контролора о коме вам је г. Боторић казао, одмах сутра отпустите, а за друге да то исто учините, чим добијете уверење да је нешто урадно што не ваља.

Свет. Боторић: За тога контролора и вама је г. председниче познато, па не само да га нисте отпустили, но сте му још и други приход општински поверили.

Председник: Ја сам вам дао разлога за што му је дат и други посао. Но опет велим да ћу да га отпустим; јер кад се тврди да не ваља на једном послу, не ваља ни на другом.

Марко Велизарић: Ја мислим господо да смо сви за то, да се отпусти сутра (Јесмо).

Председник: Добро господо, онда је свршена ствар.

Живан Бугарић: По мом мишљењу не би било право да се сви отпуштају, јер међу њима има и поштених људи, па за што да се и они отпусте? Ту ћемо погрешити. Нека председник отпусти оне који су неваљали, а поштени нека остану.

Председник: Па одбор је тако и казао, да овога отпустимо, а за остале ако не буду добри да их отпустим, а иначе да остану. У исто време господо хоћу да вас обавестим, да тај контролор не прима приход општински, већ само удара печат пошто се наплати такса.

Свет. Боторић: Ја знам да баш тај контролор прима и приход.

Петра Видаковић: Ја не знам за што смо ми овде, кад нас нико не слуша.

Милон Маринковић: За то да се покреће исти говор скоро сваки час. Ви знате како се неколико пута овде решило и

закључило да поступимо овако или онако, а после то нико неће да сврши. Због тога се и чине злоупотребе, а због тога се једно исто питање толико пута и покреће.

Председник Мени се не чини господо да је тако.

Петар Видаковић Ето још Јануара месеца прошле године грађани савског краја и закупи плацева општинских тражили су да се калдрмише један мали део од кафане лађарског друштва па до општинске пумпе. Од тога доба до данас још нема ништа и ако је одбор решно, да се направи предрачун; па не само што то није учињено, него нема чак ни акта о томе.

Ја мислим да мало треба водити рачуна и о том крају јер људи тамо плаћају општини по 1500 динара аренде за плацеве где држе дрва, а осим тога леги толики свет иде тамо на купање и хоће да га удави прашина и блато. Савски крај има 63 године како сноси све општинске терете па опет ништа не ужива, док су други крајеви добили калдрму само за то, што су умели да обијају прагове, па су чак и створили установе неке за улепшавање свога краја.

Ја молим господу одборнике да нареду да се и на овом крају једном калдрма сврши.

Председник Кад већ не могу да се држим одређеног дневног реда, ја ћу да вас задржим часком на једном таквом важном и хитном питању. Молим вас да га решите пре дневног реда и ако није стављен на данашњи дневни ред. Чујте тај акт. (Секретар чита реферат о потребној оправци пасипа у бари венецији, који малу пијаву вежује са жељезницом; јер је постао скоро непролазан). Одборник г. Др. Ђирковић и још неки казали су ми о овоме и ја сам одмах наредно да се реферат с предрачуном поднесе, но нисам могао наредити оправку, док ви не одобрите јер као што сте чули за то треба потрошити око 4500 дин.

Свет. Боторић Али оно што помену г. Видаковић друга је и већ решена ствар: да се начини предрачун. Међу тим код инжењера нема ни тога акта.

Председник Ви сте тражили код г. Чађевића, а ја дајем све г. Смедеревцу те мање послове. Тамо је и тај предмет. Ја ћу паложити да се узме у поступак. Што се тиче ове оправке нема шта да се данас решава, него да одредите једну комисију из одбора, која ће изићи на лице места па нек она погоди и шљунак, нек држи лицитацију и све остало сврши.

Петар Видаковић То је врло добро, али овај топчидерски шљунак мекан је, па би боље било да се замени са дринским шљунком који је много тврђи, те се за то теже под теретом претвара у прах.

К. Главинић О овом насипу говорено је и раније. Изабрана је и нарочита комисија после поплаве. У тој комисији био сам и ја, г. Смедеревац, г. Ј. Вајлони, Глиша Јосиповић и други. Инжењер је премерио цео насип и начинио предрачун из кога се види да би оправка тога насипа и друма топчидерског стала 30 и неколико хиљада динара. Шљунак топчидерски није најбољи, али шта ћемо кад немамо бољи.

Председник По нашем општинском закону управна седница има права да учини расхода до 1000 динара а да не пита вас. Кад је било зимус ја сам за топчидерски друм набавио колубарски шљунак за пробу.

Прво сам нашао за 8, други по 7 дин. и најпосле један предузимач се обвезао, да ми даде за 6 динара или за 6 $\frac{1}{2}$ не знам сад баш сигурно.

Ја сам покушао да ми донесе за хиљаду динара.

К. Главинић Вероватно је, да је дрински шљунак бољи, али ипак треба га прво пробати.

Гргур Миленковић Доказано је да је овај шљунак једино употребљив за макадам, али је доказано и то, да кошта много више. Требало би усвојити да се калдрмише, а макадам да се избади.

Свет. Милојевић Сем ове комисије, коју помиње г. Главинић, одређена је још једна комисија у којој сам и ја био. Ми, кад смо изашли на лице места видели смо да та оба пута треба калдрмисати и општину ће много мање коштати, а нећемо имати ни блата ни прашине. Ако се пасипа онда ће бити вечно блата и прашине. Тај извештај није ни изнешен пред одбор.

Председник Ви сте сада умешали још једно питање за које нисте били надлежни. Ви знате да сте одређени били, да пађете начина како да се прашина полива, а ви сте у место тога говорили да се коцкастим камењем калдрмише.

Свет. Милојевић Ми смо као чланови одбора свестрано узели у оцену ту ствар па смо казали: као год што се не може да уклони оно блато одакле, тако исто било би блато и кад се полива; за то је комисија предложила тако. Комисија је ово предложила у интересу општине.

Председник То је таква једна улица, да се то неда лако извршити.

Марко Велизарић Ја би желно да се тој комисији да шири обим, па да она обиђе Београд и све улице, и да прибезжи гди треба да буде калдрма на првом месту, па онда да се калдрмишу само улице оне које комисија предложи, а не овако по предлогу једног одборника.

Др. Димитријевић У прилог онога што је казао г. Гргур и други предговорник, ја имам само то да кажем, да са хиџенског гледишта треба макадам избацити. Тим се прави прашина и знатно више кошта.

Што је казао г. Милојевић да треба ту улицу калдрмисати и ја сам тога мишљења; и, кад би се могло то извршити коцкастим каменом, онда би то најбоље било.

Што се тиче макадама, по ново велим, томе сам у опште противан.

К. Главинић Ја сам члан оне комисије која има задатак да проучи питање о калдрмисању Београда. Ви ћете комисију извинити што то до сад још није свршено, јер та уста комисија ради и на питању о водоводима али се надамо да ће за кратко време и то бити готово. —

Ви ћете наћи у нашем извешћу предлог, да се макадам сасвим одбади, јер је скоро два пут скупљи од калдрме а теже га је и одржавати у добром стању. Но поводом говора о блату и прашини у Кнез Милошевој улици имао би да вам напоменем само ово: ни од коцкасте калдрме нећемо видети велику вајду, ако је не одржавамо и не чистимо као што треба, но останемо у томе погледу и даље какви смо сад, и ако ваша полиција и у будуће буде водила мало рачуна о својим наредбама за чишћење улица и тротоара као што то сад чини. Кнез Михаилова — Дубровачка улица, имају и коцкасту калдрму и добре тротоаре па сте опет за то до скоро морали газити по њима скоро веће блато но по другим улицама без коцкасте калдрме.

Данас сам случајно видио како се скида блато са насипа што води од мале пијаце ка жељезници. То је врло добро. Тако би требало радити свуда и у своје време, па не би имали ни оволико блато као сад ни онолику праšину какву имамо сваког лета.

Живан Бугирић Ја сам имао да кажем то, да се за уста од неколико година прави најпре калдрма у оној улици и крају вароши која има одборника овде у одбору; па ма та калдрма и не била најнужнија. Лено је казао г. Марко Велизарић, да се одреди једна комисија те да прегледа цео

Београд и улице, и гди она рекне да је најнужније ту да се и калдрма направил.

Миловоје Јосимовић Ја би молио да се данас неупуштамо у решавање тога питања, док недође комисијски извештај. Комисија се због многих и ускорених послова на водоводу задржала мало са питањем о калдрмисању вароши, јер је истој и та студија поверена; али ипак кроз који дан извештај ће бити поднесен.

К. Главинић Има улица у Београду које се морају у скоро калдрмисати и то по староме начину. С тога не би било од штете кад би се примио предлог г. Марка Велизарића.

Петра Видаковић Данас је господо на дневном реду изнето питање о поправци насипа од жељезничке станице за на малу пијацу. Немогуће је и помислити, да ја о овоме говорим као заинтересован из оног краја. Овде је реч о једном путу који доноси велику корист општини. Ви знате да општина има знатан приход од калдрме на ђумруку и жељезници. Сви плаћају калдрмију, па, господо, кад ти људи толико плаћају они имају права и да траже да им се саобраћај олакшава, како би лакше њихове трговинске послове вршили. Општина је дужна на првом месту и сама да то учини те да људма и трговини олакша подвозна средства. Ви знате господо како је једном ђумрук задржао општину калдрмију све дотле док калдрму општина није оправдала. Овде се господо не може применити оно мишљење: гди су одборници с ког краја, да се тамо и калдрма прави, него се овде и сам одбор мора бринути за саобраћајна средства ака не мисли да смета и отежава трговину и ако нежелу да држава на рачун општине праве оваке послове изврши. Овде треба коцкастом калдрмом патосати пут, јер су то најтежи терети који се проносе, било да долазе водом или жељезницом. Зато сам ја мишљења, да се још вечерас реши: да се овај део пута не поправа, већ калдрмише коцкастом калдрмом.

Н. Милишић. Врло је добро казано да се одреди комисија и она да каже гди треба прво калдрмисати, јер има улица, које немају ни осветлења а камо ли калдрму па о томе нико и не зна.

Свет. Богорић. Да решимо ово што је г. Видаковић предложио. Нисам за то да се усвоји предлог г. Велизарића. Две комисије за један посао не може да буде.

Председник. Ја сам ову ствар изнео као хитну ствар и она се мора најмање за 20 дана извршити, а све остало што је сад говорило вредиће за будуће. Трговина господо не може чекати. Мишљења сам да се овај пут начини онако како је инжењер предложио.

Марко Велизарић. Усвајам мишљење председника, но само с том примедбом, да се само тај пут поправи како комисија одреди, а остале улице да сачекају комисијску одлуку.

Председник. За које улице има начињеног већ уговора са предузимачем, ту се мора радити, а за остале нећу ништа без вас радити.

Никола Милишић. Ја сам хтео у прилог предлога г. Велизарића да кажем то: ако ће се у једној улици правити калдрма, онда предузимач, кад има да ради мали посао више ће да тражи, а напротив кад се више улица калдрмише онда ће имати више рада па ће јефтиније и да предузме рад.

Председник Ја би молио да одредите комисију за овај предлог. —

М. Јосимовић. Нека се одреди комисија и у ту комисију нека уђу два инжењера, па нека кажу како где да се ради. —

А. Кнежевић. Ја мислим да су за то надлежни општ. инжењери. Они нека направе предрачуна, они нека направе планове, нека кажу где шта треба да се ради; а комисија

има само да прегледа то и да види, како се шта урадило. Мени се чини да је за ту ствар већ одређена једна комисија,

К. Главинић. Проћиће још неко време док одређена комисија донесе свој извештај, али сад имамо покренути предлог од г. Велизарића за поправке калдрме и за ново подизање онде где их нема а нужне су. Господо, Март је већ ту. Треба већ спремити материјал за благовремено калдрмисање вароши и отпочети рад што пре а не да калдрмисамо у месецу новембру као што је до сад рађено. С тога је занета нужно, да се одмах избере једна комисија, која ће обићи све улице и донети нам што је пре могуће извештај у коме ће казати где је најнужније да се одма предузме калдрмисање или поправка, јер има улица које још нису калдрмисане а које ће се морати калдрмисавати по досадањем начину.

Св. Милојевић Господо, нужно је и једно и друго да се учини, и оно ради чега је већ одређена комисија и ово ради чега се сада тражи комисија. Али ова ствар што се сада гражи најнужнија је. Изволте ово решити па ћемо решити и оно друго (вичу: решено је)

Председник. Дакле молим вас господо јесте ли у начелу сви за овај предлог? (Јесмо). Сад вас молим да дате два стручњака из ваше средине и два грађанина под чијим ће надзором то да се изврши. Они нека нађу како је најбоље да се исправка изврши, било топчидерским шљунком било другом како они нађу. Тако ће се моћи само брзо ствар свршити.

К. Главинић Ја мислим да ће за ту ствар бити најпосреднији г. А. Кнежевић. Милош Дамњановић као стручњаци и г. С. Карапеша и Р. Драгојевић (Прима се)

Председник Дакле, с овим је овај предлог свршен а г. Велизарића молим да за свој предлог предложи комисију у идућој седници, по што предлог формулисан донесе, да знамо шта ће комисија да ради, па ћемо и то свршити. (Усваја се)

Сад вас молим да нашу седницу претворимо у конференцију ради једног саопштења и договора. (Бива)

(После конференције)

Прелазимо господо поново у јав. седницу.

По што смо у конференцији сви били за то, да се у недељу 5 ов месеца приреди бакљада у славу ступања Његовог Величанства Краља Александра I на престо, и да се Његово Величанство од стране престонице поздравил и да Му се преда написана споменица — ако до тог дана може да буде израђена, — то разуме се да ће тога дана бити варош окићена заставама, а у вече и осветљена. Овај закључак ваш ја ћу објавити плакатима и позвати грађанство да учествује у свечаности и бакљадил. Само вас молим, да и ви сви учествујете у бакљадил.

(Вичу: Хоћемо)

За овим је изабран приређивачки одбор, да учини спрему и то Св. Карапеша П. Видаковић, Милан Маринковић, Милан Балковић и Милан Миловановић.

Сад је господо на днев. реду извештај о лицитацији. Имам две лицитације. Једна о костима које се купе, а друга је за бару Венецију. — Изволте чути извештаје.

Секретар прочита извештај о лицитацији за кости.

Председник — Ја сам звао лицитанта М. Мунка и он је услед моје опомене пристао на цену која је и лане била (одобрава се). Изволте чути други извештај

Секр. чита извештај о лицитацији за бару Венецију.
Гл. Јосимовић. Је ли који од одборника присуствовао овој лицитацији?

Рад. Драговић. Ја сам присуствовао! (Вичу одобрава се)

Председник. Усваја ли одбор овај извештај? (Усваја).

(Свршиће се)

СЛИКЕ СА ДАЛЕКОГ СЕВЕРА*)

(Из бележника једног Пожаревљанина)

IV

Живот на Беринговом проливу. — Вечна борба с природом. — Чухци. — Монголско порекло овог дивљег племена. — Камчадалци измешани с кавкаском расом и просвећенији. — Зверолов и риболов главно занимање ових севераца. Китобојци и Китоловци.

У последњој глави наших бележака (III) описан је пут који је, лети у години 1886. руска убојна корвета „*Цигит*“, предузела била на далеки Север. Видели смо ју како се кроз густе магле провлачи у правцу чувенога Беринговог пролива, како се јавља пред интересним предгорјем Камчатке, и како се кроз санте и ледине пробија до крајње пловидбене тачке ове северне воде — до *Срчаног Камена*. То је већ ладни, у географији познати као, 65-ти степен северне ширине. Зима љута и студена влада овде свих *девет* месеца, а и лето није као лето, него као наша фебруарска студен. Ми, путници „*Цигитови*“, били смо у толико сретни, што смо се под овим управо поларним небом десили у Јулу месецу — кад су дани још најдужи па и најтоплији. Али ни ови „топли“ дани нису тако интересни као *светле* ноћи. То је домовина оне *северне светлости* која ноћу своје зраке шаље и о чијој смо лепоти и дивоти толико слушали. Можда нам се само чини, али рекли би, да ци зима није тако тужна, ни дуге ноћи њене тако страшне, под чаробним дејством овог дара неба севернога!.. А сад, да пређемо на живе људе, који у овоме ладном углу земна шара бораве и борбу за опстанак воде. То су ти, тако звани *Чухци*, племе монголско, али које и по пошњи, и по вери, и по занимању и по нарави, својој потсећа на праву дивљину. Да! Чухци не тргују само са кожама дивљих зверова; они се и облаче у *медвеђину* — од главе до пете. Језа нас подилази кад их сретнемо, и у сред бела дана, где год на улици *Срчана Камена*, а да како ли је угледати их на легалу, у њиховој колеби? Као племе они су средњег раста, бакарне боје, пљосната лица, мала носа, развучених уста и широких груди. Снажни су и жилави као јужно амерички Патангонци — што живе око *Магелановог* пролива и *Следовог Канала*. Вера им је као и у свију дивљака: незнабожачка. — идолопоклоничка. Они немају никаквих предања, или бар нико од њих није могао тако што извући, а не зна им се ни прави број ни размештај. Боравећи на, тако рећи, једној леденој стени, они се вечно боре с природом и њеним породом — дивљим зверовима. То је

њихово главно, јединствено, занимање целе дуге и страхотне зиме, јер су они, лети *риболовци*, а и у једном и у другом послу, и на пољу зверолова и риболова, готово ненадмаши вештаци Зверове, нарочито, лове веома успешно, а на китовој кости и лепу зараду имају. Чухци су као и Камчадалци добра муштерија Русима, али нарочито Американцима, који им одавна доносе, шпиритуса, дувана, барута, челика и олова, а то, у размену за њихове коже уловљених медведа, лисица, самурова, морске мачке итд. као и за већ поменути а много цењену *китову* кост. Руси су тек од последњих четири—пет година почели долазити у додир са овим, дивљим доиста но, интересним племеном чухотским, и потискивати са њихове пијаце америчке „китобојце“ и китоловце. По што реч китоловац саму себе објашњава о „*Китобојцима*“ имамо рећи: да се тако зову *бродови*, који у лов на китове иду, и у тој цели ове обале обилазе. Управо, сваке године по 30 по 40 таквих лађа долазе из Сан-Франциска, проплове око Шантарских и Тјулнских острова, налове се скупих китова и напазаре тако исто скупих кожа дивљих, од Чухаца и Камчадалаца, па се са тако и лепом и богатом робом враћају у своју америчку постојбину. Ну, ако ту награду своје занимању умеју да нађу прости и дивљи Чухци — јеш су јачи у сваком погледу и калајисани и *Камчадалци*, који се на географски zgodнијем или бар нешто топлијем положају налазе. Камчадалци, или урођеници Камчатке, јесу као и Чухци монголског порекла, али су тако измешани са белом кавкаском расом да представљају читав тип мелеза и креола. По што ћемо ми о њима још у овој глави наших бележака особено прозборити, то ћемо овде само још констатовати: да се они (камчадалци) не могу мерити са чухотским суседима својим ни у врлинама ловачким ни у слабостима дивљачким. Чухци су прави господари северних дивљина, страшно поларних легала бела медведа, дивље мачке и дивља самура; али су у исто време и најслабији кућеници и привредници. Јер, ако изузмемо намирење најпростијих ловачких потреба њихових, као барута, олова и челика, сва крвава тековина ових смелих дивљака тоне у порок пића и пијанства. У томе су они збиља јачи, или боље рећи слабији, и то не само од Камчадалаца него и од Самоједа и од Остјака и од Јакута и од Даура, као и од готово свију других дивљих и полу-дивљих племена азијских. Али да се вратимо Камчатци, на чије нас је предгорје убојни „*Цигит*“ од Владивостока пошав прво изнео, те мало из ближе упознамо са животом и народом њеним.

(Наставиће се)

*) Наставак путописа „Слике са далеког истока“.

ЛИЦИТАЦИЈА.

На дан 30. тек. мес. од 3 до 6 часова после подне, др-жаће се у канцеларији инжењерског одељења Суда ово општинског јавна усмена лицитација за одкопавање и планирање земље и претресање калдрме у Призренској улици. Лицитација ће се држати од квадратног метра. Кауција је 300 динара у готовом новцу, или у државним папирима.

Ближи услови, план ситуациони и попречних профила као и предрачун, могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана у време канцеларијско и при лицитацији.

После свршене и закључене лицитације неће се примати никакве понуде.

Из седнице суда општине београдске Г.Н. 798/88 3 Марта 1889 год. у Београду.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

НОВА КЊИГА

КАРАКТЕР

ПО СМАЈЛСУ

«Смајлсова књига не учи само: она ствара карактере. Читаоц њен не раставља се од ње само

богатији којом лепом мишљу, или каквом корисном поуком, него се раставља од ње и бољи него што је био кад ју је узео да чита».

Свет. Николајевић.

академик

ректор Велике Школе.

«Народу није снага толико у броју колико у чврстости карактера његових синова. Књига Самуила Смајлса негује карактере у народу. За то је треба дочекати с раширеним рукама.

М. Б. Милићевић

академик

народни библиотекар.

«Ово дело снажно ће утицати на образовање карактера».

Д. Јосић

професор

«Права драгоценост!»

Чед. Мијатовић

председник Краљевске Академије

Може се купити код Валожића и Лихтенбергера књижара — Београд.

Цена 2 динара.

ПРИВИЛЕГОВАНА НАРОДНА БАНКА КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

ПРЕГЛЕД СТАЊА НА ДАН 8. МАРТА 1889 ГОД.

	Имаовина		Д у г		Сравњење са прош- лим стањем	
Главница			20,000 000	—		
Акције	20,000.000	—				
Привремене акције			10,000 000	—		
Акционари	7,500.250	—				
Банкоте у течају у злату	131.100		12,916.850	—	—	1.100
} приврем. сталне	1,878.920				—	66.600
} " " " " сребру	10,906.830				+	80.660
Благајна у звечећем новцу у злату	2,637.493	31			+	46.107
} " " " " сребру	4,130.874	62	7,061.877	26	+	21.151
Стране вредности и салда страних кореспонд.	293.506	33			—	50.444
Лисница у злату	1,125.269	60	3,795.288	72	+	121.852
} " " сребру	2,670.019	12			—	24.231
Зајмови на државне обвезнице у злату	2,467.419		3,222.332	—	—	15.000
} " " " " сребру	754.913				—	51.300
Текући рачуни у домаћим новчан. заводима			1,418.085	74	+	15.611
Менице за исплату			10.439	56	+	1570
Кауције			150.355	—		
Полагачи кауција					150.355	—
Оставе просте			80.600	—		
Остављачи простих остава					80.600	—
Оставе по текућим рачунима			1,930.265	—	1,930.265	—
Остављачи по текућим рачунима					58.736	82
Резервни фонд					339.875	—
Вредности резервног фонда			22.079	62		
Положене акције српске Народне Банке			339.875	—		
Полагачи акција " " "						
Разни рачуни			85.387	23		
Обавезе по текућим рачунима					140.153	31
					+	80.830
	45,616.835	13	45,616.835	13		